

Izhaja:
vsako sredo popoldne
in soboto zjutraj.
Stane za celo leto 15 L.
" pol leta 8 L.
" četrt leta 4 L.
Za inozemstvo celo
leto 35 L.
Na naročila brez do-
poslane naročnine se
ne moremo ozirati.
Odgovorni urednik:
Polde Kemperte.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 75

V Gorici, v soboto 19. septembra 1925. Leto VIII.

efrankirana pisma se
sprejemajo. Oglasi
računajo po dogo-
voru in se plačajo v na-
prel. List izdaja kon-
sorcij
»GORIŠKE STRAŽE«
Tisk Zadrudne tiskarne
v Gorici, Riva Piazzut-
ta št. 18.
Uprava in uredništvo:
ulica Mameli št. 5,
(prej Scuole).

TRI SLIKE.

Svoboda katoliške cerkve je neprecenljiva svetinja, eden izmed predpogojev za njen razvoj, razmah in zgodovinski upliv. Popolna svoboda in nevezanost na vse strani je njena temeljna pravica, katere se je vedno krčevito držala in jo nasproti vsakomur neustrašeno, če treba tudi z žrtvami, zagovarjala. Poglejte v prve pričetke Cerkve, ko se je še skrivala po katakombah in razširala svojo blagovest tajno med bedne množice! Nepregledna je vrsta mučeničkov, ki so jih zahtevali ti težki, s krvjo prepojeni časi. In če prelistate zgodovino teh svetih mučenčev, se zopet in zopet ponavlja pretresljiva slika: krvoločni cesar ali kak njegov namestnik zaslišuje v smrt obsojene kristjane. Prigovarja jim naj zataje svojo vero in naj darujejo njegovim bogovom. S tem se rešijo strašne smrti. Toda prigovarjanje ne izda ničesar. Z blaženim nasmehom na obrazu gredo sveti junaki na morišče. Če bi bili brez vsake besede, samo s kretinjo, ugodili želji nasilnega mogočnika, bi bili osvobojeni. Svoboda vesti, svoboda vere, svoboda Cerkve jim je bila pa prevzvišena, da bi bili klonili pred oblastnikom. Brez obotavljanja so se žrtvovali za svojo sveto Cerkev.

In v srednjem veku? Tudi v tej dobi mora Cerkev večkrat preživeti težke, temne dneve. Vsake toliko časa se pojavi brezobziren nasilnik, ki hoče spraviti Cerkev pod svojo trdo peto. Toda neomajno in pogumno brani Cerkev svojo svobodo. Nobena žrtev ji ni prevelika, nobena grožnja je ne splaši in vsi razljuteni valovi se razbijejo ob nepremagljivi, svobodni Petrovi skali.

Bilo je malo pred izbruhom svetovnega klanja. V namestništvu palači v Trstu je gospodoval baron Fries-Skene, na Krku je pastiroval nepo-

zabni vladika Mahnič. Italijansko šolsko društvo je ustanovilo na Krku šolo, v katero je spravilo skoro izključno hrvatske otroke. Škof je določil, da morajo dobiti ti otroci pouk v veronauku v materinščini — v hrvatskem jeziku. Radi tega je nastalo v italijanski javnosti precejšnje razburjenje, ki je povzročilo, da je takratni avstrijski notranji minister nastopil proti drju Mahniču. Nekega lepega dne se je namreč pripeljal na otok Krk cesarski namestnik baron Fries-Skene z odlokom, s katerim se preklicuje škofova odredba glede pouka veronauka. Dr. Mahnič je odlok mirno prebral, a potem ravno tako mirno zavrnil visokega cesarskega namestnika: »Ekscelenca, Vi ukazujete v svojih uradih, v cerkvi in kar se zadeva cerkve, odločuje pa škof.«

Par let pozneje. Na Krku pastiruje še vedno za neomejeno svobodo Cerkve boreči se cerkveni knez dr. Mahnič. In zopet se zgodi, da se izkrcna na tem lepem otoku visok gospod: tokrat general zavezniške armade. Prihaja z zahtevo, da mora škof Mahnič odpraviti staroslovensko bogoslužje. Škof pa generalu mirno sporoči, da če ne odneha od svoje zahteve, je primoran izohčiti ga iz katoliške cerkve. Vklenili in odpeljali so svivolasega moža radi te odločne besede. marsikaj je moral pretrpeti radi svoje neustrašenosti, najbrže da je radi tega preganjanja celo prežgodaj legel v hladni grob, toda ostal je neomajen, jeklen borec za svobodo Cerkve.

Napolnili bi lahko cele knjige z izgledi mož, ki so v vseh časih žrtvovali vse, celo življenje, za svobodo Cerkve, toda naj zadostujejo zgornje tri slike. Že one nam živo pričajo, kako so znali veliki in močni možje braniti Cerkev in njeno nedotakljivo svobodo. In ta svoboda mora ostati!

Kaj se godi po svetu?

Zborovanje Društva narodov dela tudi letos mir med narodi. Ob bregovih Lemanskega jezera se shajajo diplomati raznih držav na posvetovanja. Toda do danes še niso osrečili človeštva z nado, da so odstranjene vse vojne nevarnosti. To pa zato ne, ker pride pri pogajanjih v Ženevi vse prej do veljave kot resnični glasovi in želje narodov.

Zgrešen naslov.

Misel velikega mirotvorca pokojnega ameriškega predsednika Wilsona je bila nad vse plemenita, ko je zasnoval načrt o Zvezi ali Društvu narodov. To naj bi bil po njegovem zasnutku nekak parlament vseh narodov na svetu, ki bi poravnal spore med državami; vojsk in prelivanja krvi ne bi več bilo, vse bi se mirnim potom dogovorili. Človeštvo, ki je v svetovni vojni v divji blaznosti kapitalizma in njegovega izrodka nacionalizma, že plesalo nad svojim grobom, naj bi ozdravilo s pomočjo Društva narodov. Ta vzajemnost in zveza vseh narodov, naj bi pa s časom postala vogelni kamen za vesplošno bratstvo vseh ljudi na svetu.

Taka je bila zamisel Wilsonova. A se je že ob svojem rojstvu izmaličila. Že sam ustroj Društva narodov je tako ustvarjen, da ne dosega Društvo svojega namena. Pred časom smo že seznanili naše bravce, kako je zgrajeno to Društvo. Glavna organa: Svet

Društva narodov in občni zbor nimata točno razdeljenih področij. Mednarodna prašanja pridejo lahko pred oba organa. Razlika je le v tem, da je Svet nekak zbor diplomatov. Vanj pošiljajo svoje stalne odposlance večinoma le velike države. Na občni zbor pa pridejo tudi zastopniki majhnih držav, povedo kar jim je na srcu, toda to je tudi vse. V Svetu se pa rešujejo visoka politična prašanja, navadno v precej tajnih sejah. Zastopniki velesil pa se niti tu iskreno ne porazgovore, temveč se že poprej vlade domenijo, kakšne smernice bodo ponesli njih zastopniki v Ženevo pred zbor z lepo demokratično zvenečim imenom Svet Društva narodov. V resnici pa to ni nikak Svet Društva narodov, ampak stalen vsakoletni sestanek zastopnikov velesil, ki branijo prav tako le lasten dobiček ne oziraje se na splošnost in »mirotvornost«, kakor poprej, ko še ni bilo Društva »narodov«. Zato zboruje v Ženevi po večini le Društvo držav, ali še bolje Društvo velesil, ne pa Društvo narodov. Gospodje diplomati pa imajo radi tak zgrešen naslov, ker lažje spletarkajo in vtisnejo svojim spletkam pečat demokratizma in miroljubja.

Le veliki imajo besedo.

Morda se bo komu naravnost čudno zdelo, da tako pišemo o Društvu »narodov«, ki pomeni korak naprej k

trajnemu svetovnemu miru. V resnici je stvar drugačna. Le pogledimo, koliko besede imajo na ženevskih zborovanjih zastopniki narodnih manjšin iz raznih držav. Njihove zahteve in upravičene pritožbe razsojajo velesile le pod vidikom lastnih interesov. Če jim ne kaže prav pa že najdejo bonbonček, da potolažijo na videz rogovileža, ki še nekaj govori o človeških pravicah in naravnih postavah. Glavna misel, ki vodi vse razgovore v Ženevi ni vzpostava pravičnega stanja, kjer ga še ni; velesile se združujejo le, da si za par let, dokler se zopet ne zavarujejo z zakopi in kanoni, zagurajo sedanjo stanje. Če kje kak majhen narod za to trpi, kaj jim mari. Ko bodo v Društvu narodov imeli enako veljavno besedo zastopniki vseh tudi najmanjših narodnih drobcev, tedaj se bo v Ženevi merila politika z vago poštenosti in enakopravnosti vseh narodov.

Tri prašanja - trije primeri.

Okrog treh glavnih prašanih se sučejo v Ženevi vse razprave. Prvo je že tolikokrat opisani varnostni pakt, drugo odprava nadzorstva nad Avstrijo in tretje Mosulsko vprašanje. Na vse treh vzgledih hočemo našim bravcem pokazati, kaj vodi državnike pri reševanju teh prašanih.

Varnostnega pakta ne morejo spraviti pod streho, ker ga države razen Francije niso uradno še podpisale. Francozom pa je zelo na tem, kar smo že večkrat pisali, da so Nemci vezani ob Renu in za svojim hrbtom za vzhodnih mejah. Angleški interesi pa ne kažejo tako, marveč naj se Nemcem pustijo prosta roka na čeških in poljskih mejah. Ker se Angleži boji, da se ne bi Nemec zvezal z Rusijo in bi ta močna zveza začela maiati stebre angleških kolonij, je pritisnil na Francoza, naj prepusti Poljake in Čeha njih usodi in naj si da zagurati le rensko mejo. Splošni varnostni pakt je vsled nasprotujočih si interesov velesil padel v vodo. Zdaj so se pa dovolili, da bodo lahko posamezne države medsebojno sklepale varnostne pogodbe kakor bodo hotele in kakor jim bo prav kazalo.

Odprava jerobstva.

Letošnja konferenca Društva narodov je odpravila nadzorstvo nad Avstrijo. Ko se je pred tremi leti zdelo, da mora Avstrija vsled slabega gospodarskega in denarnega položaja propasti, je začelo vreti med prebivalstvom. Vedno bolj so se oglašali klici po združitvi z Nemčijo. Velesilam pa zopet ni šlo v njih račun, da bi se Nemčija okrepila s priključitvijo obdonavskih dežel. Zato so poslale na Dunaj od Društva narodov finančnega nadzornika dr. Zimmermanna, ki je potegnil finančni voz zopet na gladko cesto. Društvo narodov je dalo Avstriji posojilo in danes je gospodarski položaj Avstrije že tako izboljšán, da si bo republika že lahko sa-

ma pomagala in ji ne bo več treba škiliti v Nemčijo. To pa je bil tudi glavni razlog, da so velesile Avstriji priskočile na pomoč.

Ganljiva skrb Angležev za zatiran.e

Kakšne skrite sile igrajo prvo vlogo pri reševanju političnih prašanj, nam pa še najbolj jasno razodeva boj za Mosul.

Ob bregovih slavne reke Tigrisa se razprostira mosulska pokrajina. Južno se naslanja nanjo kraljestvo Irak, ki je pod angleško zaščito. Ob koncu svetovne vojne so turške čete imele zasedeno mosulsko pokrajino. Toda angleški ultimatum jih je zapodil nazaj in dežela je prišla pod upravo Društva narodov. Ob letošnjem zasedanju je turški odposlanec zahteval, naj se zadeva za Mosul enkrat že konča in se pokrajina dodeli Turčiji. Angleži so pa takoj vstali pokoncu in začeli vpiti, da tamošnje prebivalstvo noče pod Turke, ki bi jih samo zatirali. Kurdi, ki tvorijo po angleških podatkih dve tretjini vsega prebivalstva, želijo priti pod Anglijo, ki bo skrbel za njih varnost in napredek. Turški delegat pa je razvil svoje papirje in začel dokazovati, da je tam le kakih 250.000 Kurdov. Ker ni vse to nič pomagalo, zahteva Turčija ljudsko glasovanje. Nak, tudi to ni Angležem po misli in se sklicujejo na svoje poštenje v številkah. Ne Turki in ne Angleži nočeta odjenjati. Svet se pa čudi, da je vsem tako hudo pri srcu skrb za uboge Kurde.

Če dvignemo zaveso...

Zdaj pa pogledimo, čemu je velesilam toliko na mosulski pokrajini. V zadnji številki smo pokazali, da je vojna v Maroku le vojna za — maroška superfosfatna ležišča, ki so najbogatejša na svetu in s katerimi bi lahko Francozi poplačali vse svoje vojne dolgove. Pri mosulskem prašanju je nekaj prav podobnega. Tod se nahajajo pa skoraj najbogatejši petrolejski vrelci. In to tišči Angleže, ki bi radi imeli vsi svetovno petrolejsko trgovino v svojih rokah, ne pa zatiranje Kurdov.

Še predno so pa prišli v Ženevo k zborovanju Društva »narodov«, sta se Paris in London domenila, da bodo francoski delegatje podpisali Angleže v njih zahtevah po Mosulu. Za plačilo pa bodo dobili eno petino deleža pri petrolejskih vrelcih. Če pridobe obojni še eno državo za se, pa ne bodo Turki z vsemi svojimi pravnimi dokazi nič dosegli. Interes velesil bo dobil zopet pečat demokratizma, ker bo Društvo »narodov« določilo, da bodi Mosul angleški.

Nič čudnega ni potem, če človeštvo že šesto leto zaman pričakuje, da bodo v Ženevi oznanili mir vsemu človeštvu. Dokler bodo države, kot doslej, gledale le na svoj dobiček in gazile pravice svojih sosedov, bo zaman Društvo narodov sklicevalo svoja zborovanja.

DNEVNE VESTI.

Zlobnežem in hujskačem v spominsko knjigo.

V današnji številki priobčujemo dopis iz Vrtojbe. Iz poročila o zadnjih dogodkih v vrtojbenski občini lahko vsakdo razbere, da bi bržkone čakali druge krnske dogodke, če bi se gospodje od oblastev ob pravem času ne potrudili in dognali resnice.

Nekateri znani brezvestni italijanski listi, posebno videmski in beneški ter seveda tudi tržaški židovski »Piccolo«, so s posebno slastjo in zlobo pisali članke o oskrumbi vojaškega

pokopališča »Tenente Albani« v Vrtojbi. To se je pa zgodilo na podlagi ovadbe šempeterskih orožnikov, češ, da so najbrže domačini oskrumili grobove padlih vojakov.

Naravno je, da so Vrtojbenci v strahu in trepetu pričakovali, kdaj se bo izlil nanje srd in ogorčenje. Domačini, ki so si komaj nekoliko opomogli od vojne, so že pričakovali kazenskih ekspedicij; bali so se že, da pridejo tudi nad nje grozne noči iz Drežnice.

Toda hvala Bogu, da so oblastva

ob tej priliki pametno vse preiskala in dognala, da tu sploh ni govora o kaki oskrumbi in da ne zadene domačinov nikaka krivda.

Kaj pa so hoteli pisni okrog omenjenih listov? Tu ne more biti govora o nevednosti; predno si unajo javno zapisat tak grozovit očitek na račun našega bednega ljudstva, bi se morali prej prepričati. Iz njih je govorila le zloba in strupeno sovraštvo do naših ljudi. K sreči jim oblastva niso nasedla. Kdo torej hujska in ščuva, gg. prefekt, podprefekt, policijski nadkomisar in vi vsi, ki si nujno morate na podlagi takih karabinijskih raportov in lažljivih časniških poročil ustvariti slabo sliko o naših ljudeh?!

Zato pozivljamo oblastva, da podučite svoje podrejene organe, naj drugič ne nastopajo tako kot v tem slučaju. Zlobnežem okrog omenjenih listov pa ne moremo več dajati dobrih svetov, ker se jih ne bi več prijeli. Mislimo pa, da s takim blatenjem naših ljudi prav nič ne koristijo domovini in državi.

Nov tip obrtne šole v Gorici.

Z letošnjim šolskim letom se bo otvorila v Gorici v prostorih Šolskega doma obrtna šola, edina te vrste v celnem Primorju. Ustrezala bo potrebam ljudstva iz nižjih slojev, ki nimajo dovolj denarnih sredstev, da bi šolali svoje otroke. Letos se bosta otvorila I. in II. razred moškega oddelka in sicer a) za mehanike in b) za mizarje. Sprejemajo se le taki obiskovalci, ki so dopolnili 13. leto. Tisti, ki so končali tretji razred mestnih ali komplementarnih šol, vstopijo lahko brez izpita; drugi se pa morajo podvreči sprejemnemu izpitu.

Šola traja tri leta, 24 ur na teden je teoretičnega pouka, 24 pa praktičnega v šolskih delavnicah. Šolnina znaša letno 30 lir; ubožni in pridni učenci se lahko oprostijo. Vpisovanje traja do 18. oktobra. Pojasnila se dobe pri ravnateljstvu, Via Croce 3, vsak delavnik od 9—12 in 16—19 ure.

Dnevi hrvatskega Orla v Šibeniku.

Hrvatski Orel, ki šteje od svojega postanka l. 1923, že lepo število mladih vitezov, je imel pretekli teden v Šibeniku svoj veliki zlet. — Prvi krepki nastop hrvatskega Orla je pokazal, da se tudi med Hrvati vedno bolj širi zdrava in plemenita orlovska misel.

Uršulinska šola v Gorici.

Dne 19. in 20. septembra t. l. bo vpisovanje v vse razrede uršulinske šole (5 razredna ljudska in 3 razredna meščanska) in sicer od 9.—12. dopoldne in od 15.—18. ure popoldne. Isto velja za otroški vrtec, kamor se sprejemajo deklice in dečki, ki so že tri leta stari. Dne 21. septembra prične redni šolski pouk. Dne 8., 9. in 10. oktobra bo vpisovanje za »Metodično šolo«, kakor tudi za tečaj strokovnega kroja in šivanja in pa za »gospodinjstvo in kuharsko šolo«. Pouk v teh treh šolah prične dne 15. oktobra.

Vodstvo uršulinskih šol.

Šahistu Uršiču.

Rojen v Sovodnjah 28. 9. 1864.
Umril na Vogerskem 1. 9. 1925.

Tone Ščukarjev!*) Sobrat in rojak bi rad le z eno potezo našel šahovsko nalogo, ki ti jo je Bog nastavljal za pozemeljsko življenje. Pa nikar nervozno ne kibiciraj, če bom slabo po spominu predstavil Tvojo osebo. Hotel sem, da bova kdaj skupaj v zadnjem kotu družinskega lista, kjer predeta šahist in ugankar svoje kumštne štrane, že radi najinega »sovodenjstva«, pa si se za vedno umaknil. Škoda: za nas sobrate, ki se tako krčimo v vrsti, in pa za slovenski narod, čegar ime si s svojim ponesel v ves kulturni svet.

Delež sovodenjskega študenta: vsakodnevna pot v Gorico in nazaj. Prijetna v solncu na stezah ob Soči, trudna v dežju skozi štandreško blato »vmes njiv«. Je čudno: prva te vabi,

*) Celo njegovo ime: Andrej Anton Uršič. Pri Sovodenjih je še danes le Tone Ščukarjev.

V znanje železničarjem in cestarjem!

Zadnja »Goriška Straža« je priobčila poročilo poslanca dr. ja Besednjaka o njegovem posredovanju glede premeščanja bivših avstro-ogrskih železničarjev in slovenskih cestarjev. Opozorjamo vse prizadete železničarje in cestarje, da se zglasijo nemudoma v tajništvo »Kmetško - delavske zveze« Via Mameli 5. Tajništvo potrebuje podatke, da zamore vložiti za vsak posamezni slučaj tozadevni rekurz, oziroma prošnjo na pristojno ministerstvo.

Tajništvo Kmetško - delavske zveze v Gorici.

Zahvala.

»Čitatnici« v Dornbergu: Zahvaljujemo se Vam za vse, kar ste ukrenili, da se je naš koncert v Vaši prijazni in gostoljubni vasi tako lepo obnesel. Hvala Vam za trud in veliko požrtvovalnost! Pravtako gre naša zahvala odboru »Posojilnice«, ki nam je prepustil brezplačno dvorano in vsem onim gospodom, ki so pripomogli k stvari na ta ali oni način. Nastop v Dornbergu in pa Vaše ljudstvo nam ostaneta v spominu.

Odbor pevskega zbora »Z. s. u. d.«

Lepa stanovanja.

Pred par dnevi so imele framasonске lože svoje zborovanje v Rimu. Vsi sklepi so prav tajni. Fašistovskim prvakom beli lase, kaj je ukrenila ta družba, ki se jo najbolji boje. Pa ti jo pogruntaj list »Tevere«, eden najbolj fašistovskih v Rimu; on pravi, da ima cela vrstva ljudi brezplačna, razkošna stanovanja v palači poslanske zbornice. Ob koncu pristavlja, da imajo tukaj najbrže — framasoni svoje prste vmes.

Črnosrajčniki iz celega sveta v Rimu.

Koncem oktobra se bodo zbrali v Rimu zastopniki vseh črnih srajc v inozemstvu. Kakor pravijo jih je okrog raztrošenih čez 65.000. Na zborovanju bo govoril najprej Mussolini.

Čuden plesalec.

Pri nekem tramvajskem vozu v Londonu so odpovedale v najhujšem diru vse zavore. Na nekem ovinku je voz z vso silo treščil v steno, jo podrl in zavozil v neko plesno dvorano.

Zakaj jih pa vlačijo s sabo.

Nekemu bogatinu, ki se je šel solnčiti v Nizzo so ukradli za en milijon dragih kamenov. Prav potreba mu je bilo se z njimi po svetu bahati.

Posebna izdaja.

Liberalni dnevnik »Il Subalpino« v Cuneu je bil nekga dne kar trikrat zaporedoma zaplenjen. Nato je izdal posebno četrto izdajo. List je imel samo naslov čez vseh šest stolpičev: *Da nas ne bi zopet zaplenili*. Pa tudi ta izdaja je zapadla cenzuri.

Lovska sezona.

V Rumuniji so že odprli jesensko lovsko sezono. Pa ne na štirinogato

divjačino, ampak na komuniste. Nekaj časa so jih pustili pri miru. Ta teden pa je šla po vsej državi okrožnica, da je treba komuniste poloviti.

Poziv in prošnja.

Tu v afriškanski Aleksandriji nas je kakor znano okoli 2 do 8000 Slovencev. Nimamo lastnega doma, le v bivšem avstrijskem zavetišču imamo malo prostora za čas brezposelnosti, mal oder in knjižnico. To vse še dolgo ne zadostuje. Zato je nujno, da sezidamo večji »Slovenski dom«, kjer bi bilo združeno zavetišče za brezposelne, onemogle in stare, lepa društvena dvorana in eventuelno sčasoma šole za otroke slovenskih staršev, da se ne izneverijo maternemu jeziku. Ker tukajšnja sredstva ne bodo mogla zadostovati za ta blagi namen, se obračamo s tem na vso slovensko javnost z nullo prošnjo, da nam pomagata tu v tujini. »Stražo« in druge slov. časopise prosimo za večkratni ponatis in objavo te prošnje. Blagovoljne prispevke izvolite poslati potom uprave tega lista na slovenskega dušnega pastirja v Aleksandriji o. Ferdinanda Zajec-a, ki vodi vso zadevo obenem s č. slovenskimi sestrami. Za vsak najmanjši dar se že naprej toplo zahvaljujemo in kličemo: Bog plačaj! Slovenci v Aleksandriji.

Sprememba voznega reda korijer.

Na progi Gorica-Dobrovo se s 15. t. m. spremeni vozni red korijere. Iz Dobrovega odpelje namesto ob 6.30 zjutraj šele ob 7. uri. Na progi Gradež-Gorica pa odpelje iz Gradeža šele ob 6.45 mesto ob 6. uri kot doslej. Za nazaj pa velja isti urnik kot do zdaj. V nedeljo 20. t. m. bo vozila vipavska korijera po istem urniku kot ob delavnikih, da bodo imeli Vipavci priliko obiskati lovsko razstavo v Gorici.

»Vinarska zveza«

v Gorici se je preselila iz ulice Mameli na vogal med ulico Formica in Kornjem. Vendar nekateri še vedno iščejo zvezo na starih prostorih ali pa gredo po slabo vino kam drugam. Zato opozorjam ponovno na preselitev »Vinarske zveze«, ki je menjala svoje prvotne prostore v prvi vrsti tudi zato, da imajo ljudje z Gor bližje do nje. Prava, pristna domača vina po zmerni ceni dobite le pri »Vinarski zvezi«.

Grozne številke.

Lansko leto so trgovci z dekleti odvedli in prodali preko sto deklet. Največ v starosti 15 do 20 let. Od teh nesrečnic je policija izsledila le 22. Vse ostale so izginile brez sledu v svoji strahoviti bodočnosti.

Za naše rimske romarje.

Kakor že naznanjeno bodo romarji razdeljeni v skupine po približno 30 romarjev. Vsaka skupina bo imela znak v posebni barvi na levem rokavu. Romarji italijanske narodnosti so razdeljeni v sedem skupin. Slovenski romarji so razdeljeni na tri sku-

pine. Pri sestavljanju skupin se je oziralo na želje romarjev in na njih medsebojno znanje. Pri imenovanju skupine pa je bil merodajen kraj, ki je dal največ romarjev. I. skupina Gorica s svetlozelenimi znaki; skupinski voditelj č. g. M. Klančnik, misionar. K skupini spadajo: Gorica, Ukve, Štandrez, Budanje, Drežnica, Komen, Veliki Dol. II. skupina Črni Vrh s svetlovijoličastimi znaki; skupinski voditelj č. g. I. Reščič. K skupini spadajo: Črni Vrh, Šentviška gora, Miren, Bovec, Grgar, Libušnje, Skrbina, Branica, Log, Idrija, Renče, Volčjadraga. III. skupina Knežak s svetlorumenimi znaki; skupinski voditelj č. g. I. Kalan. K skupini spadajo: Knežak, II. Bistrica, Rupa, Solkan, Sovodnje, Begunje, Ravne, Št. Peter na Krasu, Sedlo, Srednje, Dornberg. Znake bodo razdelili voditelji skupin deloma na postaji, deloma že doma. Romarjem bodo na razpolago štirje železniški vozovi. V voz drugega razreda pojdejo romarji obeh narodnosti, ki so plačali listek za II. razred. Dva voza tretjega razreda sta določena italijanskim in eden slovenskim skupinam. Da ne bo zmešnjav, bo na vsakem železniškem vozu napisano, katerim skupinam je namenjen.

Važne opombe.

Na postaji, ali že prej doma naj izročijo romarji podpisane železniške knjižice svojemu voditelju, da jih predloži na železniški blagajni v pečatenje. Kdor to pozabi mora plačati tretji del običajne cene za celo pot, katero je prevozil z nepečatenim voznim listom. Na postaji v Rimu morajo oni, ki se ločijo od glavne romarske skupine, da sami obiščejo Pompej, Assisi, Loreto, ali da se deli časa pomudijo v Rimu, vrtni vozne knjižice voditelju skupine, da jih izroči celokupnemu voditelju romanja č. g. Jožefu Velcihu. Romarji, ki se bodo točno držali sporeda, bodo imeli več užitka in bodo tudi več videli nego oni, ki bodo brez vsakega smotra tavalji po mestu.

Slovenskim dijakom!

Začetek šolskega leta na tolminskem učiteljsišču.

(Izpiti v jesenskem roku.)

a) Sprejemni izpiti v I. nižji in I. višji tečaj, sposobnostni izpiti v posamezne razrede ter vsi ponavljalni izpiti se pričnejo v petek 2. oktobra ob 9. uri zjutraj.

b) Dodatni izpiti iz italijanščine, zgodovine, zemljepisja in pedagogike onih učiteljev, ki imajo zrelostno spričevalo, dobljeno na kakšnem inozemskem učiteljsišču še do konca šolskega leta 1921—22., se tudi pričnejo 2. oktobra ob 9. uri zjutraj.

c) Pismeni ponavljalni izpiti za učiteljske mature (abilitazione magistrale), se pričnejo v četrtek 1. oktobra ob 9. uri zjutraj.

Opomba: Za vse sprejemne, sposobnostne in dodatne izpite (točka a

da v murvini senci misliš na šah in »trešet«, druga pa ti daje priliko, da ponavljajš prečitane romane in še sam nove izmišljaš. Uršič je šel rajše po prvi; profesorji so se jezili in klasiki se maščevali ob koncu šolskih let. Uršič jih je za silo potolažil, pa v štandrežu pri Molarju spet pozabil nánje.

Povedal je anekdoto: Zbirali so se okoli šahovske mize v kavarni »Schwarz«, Nemškim in češkim častnikom se je družil tudi profesor Bahr, menda Uršičev razrednik. Uršič je pri šolski tabli nepripravljen. Bahr mu vrže šahovstvo na krožnik, Uršič pa kredo v tablo in v klop. Tri dni jeza in hrbet šahu. Šahisti zvedo in pošljejo deputacijo k Bahru. Omehčan skuša Uršiču dopovedati, da ga v kavarni pogrešajo. Uršič trdovraten. Potem pa Bahr vznevoljen: Und ich sage Ihnen, Uršič, jetzt aber müssen Sie dorthin!

Stedi pot goriškega duhovna. Bogoslovje, služba v Kanalu, v Oblokah, Orehku in v Slovencu v Brdih. Povsod v družbi in poleg stanovskega

dela še pečat veselih poti ob Soči. Pa še pesem in kmečki sovodenjski humor. O njem bi znali povedati Sovodenjci: stari Štefe, Peno Joštov, Marovček in drugi.

Vojska mu je pobrala bogato šahovsko knjižnico in več zvezkov originalnih zložk. Prišel je kot begunec v Firenze. Poučeval je odličnega Florentinca v sloveščini, ki mu je pozneje po slovensko dopisoval. Tu je nekdo v kavarni kibiciral slabima šahistoma. Posegel je razburjen v igro in prišel tako v večjo nevšečnost, iz katere ga je rešilo le njegovo ime.

Po vrnitvi z juga je zamenjal svojo taro z vogersko in v nji tudi umrl. Vedno je rad mislil na rojstni kraj in najraje občeval z rojaki. Težko mu je bilo, ker ni imel tam več svojih ljudi.

Uršič je bil izredno gostoljuben in vesel družbe, zato ni drezal v politiko. Šahovska deska je bila Uršiču pol življenske potrebe. Cele zimske večere je sam ali v družbi prestavljal figure na nji in iskal novih kombinacij. Gledal sem v šahovske liste: iz vseh kotov Evrope in Amerike in Uršičevo

ime v njih. Priobčenim originalom je sam oskrboval tiskarsko korekturo. Slovincem je razložil teorijo šaha v »Mentorju« in je v »Domu in Svetu« več let tudi urejal ta del zabave. Povedal mi je, da je napisal celo zgodovino šaha, pa mu je nekdo rokopol odnesel in zgubil. Tega ni mogel za bitti.

Šahovske naloge so mu naklonile več svetovnih nagrad in priznanj. Osmošču mi jih je kazal: iz Madrida, Stockholma, Petrograda in drugod. V letu 1909. so se tiskale nekatere njegove naloge celo v Avstraliji. Prava škoda, da se je vse to izgubilo.

Naj seže literarni zgodovinar globlje v življenje in delo našega kulturnega delavca. Šahist Uršič zasluži to.

Ne zameri, Tone, rojaku, ki stopi včasih za Teboj po poti ob Soči, pa le še večkrat po oni »vmes njiv«. Tako dregneš v nje, ki ne ljubijo veselega obraza in v nje, ki jim je težka odkritosrčna, sovodenjsko - šegava fabula.

Ta nerodna poteza pa naj bo le v začasnem Tvoj spomin! Domen.

in b) se morajo čimprej vložiti prošnje na kolkovanem papirju za 2 liri s predpisanimi prilogami.

Vpisovanje se prične 21. septembra in se zaključuje 15. oktobra.

Dijaki, ki so posejali zavod v preteklem šolskem letu naznaniti svoj vpis tuk. ravnateljstvu na nekolkovanem papirju. Oni pa, ki se letos nanovo vpišejo, morajo naznaniti svoj vpis na kolovanem papirju za 2 liri.

Ravnateljstvo.

Mestne novice. Slovenskim staršem!

Začetek pouka na goriških
ljudskih šolah.

Slovenski starši v Gorici morajo prigrasiti svoje otroke za pouk slo-

venščine ne samo v I. II. in III. razredu, temveč tudi v vseh drugih višjih razredih. Na deželi bodo namreč razredi od tretjega naprej tudi v bodočnosti slovenski, dočim so bili in bodo razredi od tretjega dalje na ljudskih šolah v Gorici italijanski. Zato naj slovenski starši v Gorici zahtevajo vpis otrok za pouk slovenščine tudi za vse višje razrede od tretjega dalje.

V znanje.

Slovenski starši v Gorici naj se zglasijo v tajništvu Političnega društva »Edinosti« v Gorici, Via Mameli 5, da jim izpolni obrazce za prijavo njihovih otrok za pouk slovenščine. Zglasijo naj se v soboto čeli dan in v nedeljo od 8.—12. dop. Tajništvo Političnega društva »Edinosti« v Gorici.

GOSPODARSTVO.

Bitka »za žito«.

Italija mora letno uvoziti približno 25 do 30 milijonov stotov krušnega žita, za katero gredo v inozemstvo letno kakšne 3—4 milijarde lir. Vsled tega uvoza žita oziroma izvoza ogromne množine lir se narodno gospodarstvo Italije vedno bolj slabi. Kdor hoče v resnici dvigniti italijansko gospodarstvo, mora predvsem rešiti vprašanje kruha, to je napraviti Italijo neodvisno od inozemstva ravno v tem vprašanju. To nalogo si je nadel Mussolini in začel v letošnjem letu takoimenovano bitko »za žito«. Gotovo je, da ne bo mogoče že takoj v prvem letu doseči povoljnega uspeha in pridelati doma dovolj krušnega žita, temveč »bitka za žito« bo morala trajati več let. Potrebno bo marsikaj ukreniti, da se bo dosegel zaželjeni uspeh.

Pridelek žita bi lahko povečali, ako bi z žitom posejali večjo površino zemlje. Ta sklep bi bil na roki, a kdo naj prisili kmetovalca, da ne bo sadil krompirja, pomidorov, koruze, zelenjave itd. in sejal žito, ako pa ima od žita manjši dohodek. Povečanje površine z žitom pa je izključeno tudi za to, ker je v nekaterih pokrajinah Italije s pšenico posejano toliko zemlje, da je več sploh nemogoče.

Zato se povečanje površine pod žitom sploh ni vzel v poštev. Pridelek je potrebno povečati na drug način, in sicer s tem da se na isti površini pridelava več. Zato pa se mora zboljšati pridelovalni način, to je pravilno se mora obdelati zemlja, odgovarjajoče gnojiti, upeljano mora biti pravilno kolobarenje, sejati se morajo selekcionirana semena, itd. V dosego vsega tega pa je potrebno kmetovalcem

dosti izobrazbe, raztolmačiti se jim mora zakaj morajo in kako bodo povečali pridelek. Kaj je vlada v tem oziru ukrenila bomo poročali v prihodnji številki.

Za briške vinogradnike!

Voditelj sadjarsko-vinarskega oddelka goriškega urada za kmetijski potovalni pouk, dr. Peter Vallig, bo priredil v nedeljo dne 20. t. m. ob 9. uri predpoldne (po sv. maši) v prostorih ljudske šole v Biljah (Dobrava) javno predavanje o pravilih napravi vina. Isto predavanje se bo vršilo na isti dan ob 11. uri predpoldne (po sv. maši) v prostorih ljudske šole v Medani.

Snov je posebno letos velike važnosti in se zato pričakuje, da se udeležijo trtoorejci tega predavanja v kolikor mogoče velikem številu.

Pred trgatvijo.

Letošnji pridelek obeta po nekaterih krajih srednje dobro letino; so pa tudi kraji, kjer bo prav malo vina. Splošno se sodi, da bo precej manj vina nego lansko leto. O kakovosti novega vina se tudi še ne more govoriti. Za dobra vina bi bilo treba sedaj gorkega in suhega vremena, da grozdje popolnoma dozori, ker le iz zdravega in dozorelega grozdiča smemo pričakovati tudi dobro vino.

Velika napaka se opaža pri trgatvi, ker po nekaterih krajih se vrši trgatve veliko prezgodaj in to ravno tam, kjer grozdje poznej dozori. To se dogaja v gornji vipavski dolini in na Krasu.

Ko vidijo ponekod, da je grozdje že nekoliko dozorelo, komaj čakajo, da ga potržejo. Če pade na grozdje

kaka osa ali kaka druga žival, da jim pojé par jagod, pa se že bojijo, da jim vse pojedó; ravno to je znamenje, da šele takrat zadobiva grozdje vedno več sladkorja in od tega je odvisna vendar tudi dobota vina.

Dajte si že enkrat dopovedati, da

je boljši en kozarec dobrega vina, kakor deset slabega.

Dobra, zdrava in močna vina se lažje branijo proti vsaki bolezni; pa tudi kupca dobite prav lahko in spravite lahko vino v denar. Zato ne začinjajte prezgodaj s trgatvijo.

Kaj je novega na deželi?

Trtojba.

V odgovor na lažnjiva poročila videmskega lista »Giornale del Friuli«, beneškega »Gazzettino« in tržaškega »Piccolo« objavljamo sledeči dopis, ki edino odgovarja resnici:

V področju občine Vrtoišče se nahaja deset pokopanih avstrijskih, večinoma pa italijanskih vojakov, padli za domovino v bojih od avgusta 1916. do septembra 1917. na vrtojbenki fronti.

Po zadnjih septemskih bojih, ostalo je na vrtojbenki ravnini ter gričih neštevilno mrtvih vojakov, ki se vsled znanega umika niso mogli takoj pokopati; začetkom leta 1918. je avstrijsko vojaštvo začelo s čiščenjem nevarne municije ter zakopavanjem že razpadlih mrličev; tega dela pa ni moglo dokončati vsled novembraškega poloma.

Takoj po prihodu italijanskih čet, se je delo z vso vnemo nadaljevalo. Vsa sedaj obstoječa pokopališča so vzorno obzidana, vsak grob ima svoj nagrobni — cementni križ — na kojem je pribita tablica, na kateri je zapisan priimek, ime, polk, dan smrti in slično. Večkrat so se merodajni činitelji osebno prepričali, da domače ljudstvo spoštuje padle junake, za katere se je tudi navadno vsako leto na glavnem pokopališču brala sv. maša za pokoj padlim, vsakokrat ob številni udeležbi občinstva. In niti enkrat v dolgih šestih letih se ni slišalo, da bi kdo položil roko na grob junaka — ki je žrtvoval kri za čast domovine.

Pred mesecem dni pa so vojaška oblastva odredila, da se zemeljski ostanki junakov prenesejo drugam; odpeljali so tudi nagrobne cementne križe. In vse je šlo v redni in niti ene najmanjše pritožbe ni bilo zaznavati do petka dne 11. t. m. torej predzadnji dan, — ko so odpeljali zadnja okostja iz zidanega pokopališča »Tenante Albani«. Ta dan je bilo pokopališče že do cela izkopano od strani vojaštva — nagrobni kamni prevrnjeni na razne načine in deloma tudi pokriti od zemlje; vojaki pri delu niso dosti pazili, da se napisne tablice ne oškribo ali drugače pokvarijo; pri nekaterih so pa navedene tablice kar pustili.

bilo hvaležno in če ni mogel vsak poslušalec doživeti vsega, nič za to, kaj ti vse za vsakega. Koncert je bil dobro obiskan, zlasti če uoštevamo, da je bilo občinstvo tako, ki ni prišlo prodajati v dvorano zija, ampak poslušati. — V nedeljo je nastopil zbor v Dornbergu. V začetnih točkah sporeda je izzvala slaba akustika odra v pevcih nekaj nemir, v dvorano samo so pa prihajale pesmi v polni moči. Celoten nastop v Dornbergu je bil za nekaj točk šibkejši od onega v Gorici, kar je pripisovati nekaterim teln. nedostatom, s katerimi se je moral boriti zbor; z druge strani je pa bilo podanih nekaj pesmi zlasti X. rukovet na nedosegljiv način. Dvorana je bila natlačena in občinstvo je poslušalo z razumevanjem in zadovoljstvom. Tu imamo dokaz, da ljudstvo, naše narodno ljudstvo tudi nekaj zna in kdor misli, da so za to ljudstvo dobri le kaki »šlagerji«, ta se moti. Res pa je to, da moramo podajati tudi na deželi umetnine v umetniški obliki. Za pravo razumevanje umetnosti se zahteva mnogokrat potrebno znanje. Navadno pa ne išče glasba prostora ne pri svetni, ne pri duhovski gospodski, ne pri magnetih, ne pri kmetih in delavcih, ampak pri poštenih ljudeh in zato tudi največ prostor v dobrih, plemenitih srcih vseh stanov. Mogoče prednjači v tem pogledu še vedno dežela. — Pevski zbor »Zveze slov. učit.

Sploh vsakdo, ki je videl in se lahko še danes prepriča v kakšnem stanu so pustili vojaki dotično pokopališče po izkopanju ter odpeljaniu zemeljskih ostanikov tamkaj pokopanih, mora reči, — da tamkaj ni bilo človeka — niti najbolj otročjega otroka, da bi namenoma kaj napravil, ampak nekateri ubite tablice (vsled katerih je nastal krik o oskrumbi) dokazujejo, da je to le brezskrbno in po vojaško delano delo.

In to je potrdil tudi sam g. podprefekt goriški ter nadkomisar cav. Diaz in drugi višji činitelji, ki so prišli v terek opoldne pogledat ter stvar ugotovit po nalogu videmskega prefekta v spremstvu močnih oddelkov orožništva in prostovoljne nacionalne varnostne straže. Omenjeno časopisje je pa napravilo takšen krik vsled tako prikrojenega napravljene »rapporta« od strani karabinierjev iz Šempera pri Gorici.

Čuditi se je pri tem, da ni častnik rudečega križa, — ki je izkopavanje vodil, sam ugotovil »zločina«.

Nekateri otroci so tudi izpovedali, da so videli vojake — ki so z lopatami odpirali grobove, posebno ob deževnih dnevih, kako so mlatili z istimi po križih, da si tako očistijo od zemlje umazano lopato.

Informatorji prej navedenih listov, pridite pogledat in ugotovit in potem poročajte in ne razburjajte javnosti po nepotrebnem. Kaj bi lahko Vrtojbenci pretrpeli radi vašega hujskaškega in brezvestnega pisarjenja menda sami veste. Hvala Bogu, da se je nesreča še ob pravem času odstranila.

Cerkljanske Ravne.

(Zlata poroka.) Kdo na Cerkljanskem ne pozna Matevža Bevka, organizista v Ravnah? Vesel mož, male postave, dobrodušen človek, vedno pripravljen povedati primeren dovtip, naj si bo ob veselih ali tudi žalostnih prilikah. Ali ni to naš Matevž? V sredo dne 9. t. m. je obhajal on s svojo zvesto ženico Nežo zlato poroko. Ali ni to redek praznik, katerega je le malo komu usojeno doživeti? Njegova dolga pot petdesetih let zakonskega življenja je bila sicer večkrat s trnjem kot z »ročcami« posuta, a kljub temu je mož ohranil še polno svežost

Glasbeni tečaj in dva koncerta pevskega zbora »Zveze slov. učiteljskih društev«.

V Gorici se je završil v nedeljo že drugi glasb. tečaj, ki ga moramo za bilježiti k dogodkom velike važnosti za povzdigo in širjenje naše umetne in narodne pesmi. Pred nekaj tedni so bili zbrani v Gorici organisti in pevovodje, pretekle dni pa smo imeli tu krog 60 članov imenovanega zbora, ki se je sešel, da poglobi svoje splošno muzikalno znanje, osobito pa da se poglobi v našo pesem. Učni red je obsegal šest predmetov, ki so bili podajani na tak način, da vzgoje v članih v prvi vrsti dobre pevce, da vzbude in požive v njih vse ono, kar je potrebno za mojstrsko izvajanje od najlažje pa do najtežje glasb. vokalne literature. Tečaj se je vršil pod vodstvom prof. Srečka Kumaria s sodelovanjem gđč. Fride Ščekove, g. Grbca in g. Severja. Ko pišemo o slušateljih tečaja, oziroma o pevskem zboru, moramo poudariti nekaj, kar še posebno diči to vrlo skupino pevcev in pevk: to je velika požrtvovalnost, nesebičnost, ljubezen do umetnosti in trdna vera in zaupanje v dosego začrtanih ciljev. Kolikor polen je že priletelo od raznih strani v noge in v lice teh kulturnih delavcev, koliko neprijetnosti in trpkih momentov je do-

živjel zbor tekom časa svojega obstoja! Marsikdo bi bil že zdavnaj obupal pod takimi pogoji in bi prepustil celo zadevo vetrovom. V zboru pa ni opaziti iskanj po raznih dobrotah, po zabavi in žalibog tudi ne po družabnosti. (Družabnosti je v zboru premalo, naj pa izvira to odkoder hoče). Delo, težko in naporno delo, to je bil program vseh dni v Gorici in drugod. Če je videl zbor za seboj uspehe dnevnega dela, se je tiho zveselil; to veselje pa ni žarelo toliko iz celote, kolikor iz posameznikov. Čudovita vez, ki drži pevski zbor skupaj, je edino ljubezen do umetnosti, ljubezen do naše pesmi. Tako je delal zbor osem dni in nastopil 12. t. m. v Trg. domu. Kar smo slišali ta večer, je mnogo; kaj takega nam more nuditi le zbor, ki pozabi ob nastopu na zunanji svet, le zbor, ki se stopi z dirigentom v eno, le zbor, ki ne obvlada le tehničnih težkoč, ampak ki obstoja iz celih pevcev, iz plemenitih duš, ki gore in izgorevajo v umetnosti. Tu bi bilo brezsmiselno dotikati se posameznosti, kajti če ni bilo vse popolno v pravem pomenu besede, je to čutil pevovodja in čutili so to pevcí sami. Kvečjemu je omeniti, da bi bil zbor potreboval še tri dni in za doščeno bi bilo vsemu. Iz zbora so odmevale ta večer ljubezen, prisrčnost, ponižnost, miloba, trpkost, besnost, razposajenost in druge čednosti in nečednosti tega življenja. Občinstvo je

društev« je izvedel že več koncertov doma in drugod in vsepelj je povsod. Marsikje opažamo v petju že lepe napredke v mestih in na deželi. Mogoče se zaveda tega malokdo, a resnica pa je, da gre zasluga za te napredke v največji meri ravno vzgojvalnemu delu tega pevskega zbora. »Mi pride veselje, odkod — sam ne vem. Če ne veš, ne veš! Glavno je, da ti pride veselje.

Današnji svet je sila skeptičen. Včasih je to opravičljivo, včasih neopravičljivo. Kdor pozna zbor naše učiteljstva, je prepričan, da ni temu zboru od strankarstva, je prepričan, da vlada v zboru v vsakem oziru poštenje in lojalnost. Često se pa dogodi, da prime policija najbolj poštenega človeka, čisto se dogodi, da osumi ljudstvo največjo dobričino na tem svetu. Nema lokrat pa povzroči aretacijo in sumničenje gola nerodnost, ki ni ravno hvalevredna. Če je pevskemu zboru od tega, da ne nastopa v praznih dvoranah, se ne postaviti na stališče: naj misli kdo o nas kakor hoče, nam je vseeno. Ni res, da je vse eno, oziroma niti ne sme biti vse eno, že iz praktičnega stališča ne. Mogoče bi bilo dobro, ko bi imel zbor poseben odbor iskrenih oseb, ki bi prevzel tehnične posle na turnejah v ožji domovini in izven nje.

A. S.

duha. Še predno je sklenil zakonsko zvezo je že z vso svojo vneto zbiral okoli sebe mlade pevce in pevke za cerkveno petje. Dolgih 54 let opravlja službo organista. V tej dobi je mnogokrat moral biti za cerkvnika in organista ob enem. Pa tudi kot razglašalec občinskih in drugih odredb zasluži zlato medaljo. Seveda »maihen« je, zato se pa le malokdo spomni, koliko truda je on vložil za vzdrževanje petja in orgljanja v dobi 54. tih let. Na slovesen dan njegove zlate poroke smo se spomnili torej tudi njegovega zaslužnega dela za cerkveno čast in slavo. Vsa čast in zahvala g. Gabrieļu Bevku, organistu iz Cerkna, ki se je potrudil zbrati za to slovesnost svoje najodličnejše pevce in pevke, da so peli pri maši zlate poroke. Jubilantoma želimo še mnogo srečnih in zdravih let ter da bi preživela vso dobo, ki jima je še odločena. ravno tako dobre volje kot sta bila na dan zlate poroke.

Renče.

(Novo šolsko poslopje.) Od spomladadi zida v Renčah petrazredno novo šolo podjetje Constantini iz Gorice. Pri polaganju tem. kamena in tudi ob drugih prilikah je toliko podjetnik kolikor stavbni urad trdno zagotavljal, da bo stavba končana s 1. oktobrom. Toda ostalo je le pri besedah. Ko so spravili stavbo pod streho — je kar nakrat prenehalo delo. Že dva meseca se dolgočasi pri tej veliki stavbi pet ljudi, ki gotovo osivé, predno šolo končajo. Ni ne podjetnika na delo, ne inženirja, ne asistenta. In 1. oktober je že blizu. Ubogi otroci, spet bodo morali v neprimerne, nezdrave prostore delat pokoro. — Radovedni smo, ali bo sploh kedaj dovršena nova šola.

Drežnica.

Dne 10. t. m. je smrtno ponesrečil 22 letni Mihael Ivančič iz Ravni št. 25. Pri zbiranju železja na hribu »Vrata« ga je dohitel kamen, ki se je vdrl v pečini, ter mu zadal smrten udarec v glavo. Dve uri pozneje je izdihnil svojo blago dušo. Pokoini je bil član prosvetnega društva »Krn« v Drežnici in je pridno obiskoval »Apostolstvo molitve«; še v nedeljo pred smrtjo je bil pri sv. zakramentih. V nedeljo popoldne je bil pogreb kakoršnih vidimo malo. Vsa občina ga je spremljala na zadnji poti. Zbor »Prosv. društva« mu je zapel par nagrobnic. Žalujočim starišem in sestram izrekamo iskreno sožalje. Tebi pa, dragi Mihael, naj sveti večna luč!

Iz Vel. Dola.

Dne 7. t. m. ponoči so vlomili tatovi v tukajšnje vikarišče. Preiskali so vse prostore v pritličju. Našli so le reči bolj male vrednosti in malo svoto denarja. Da ne bi tako skoraj zaman odšli, so vzeli mali kelih za vsakdanjo rabo in pateno, oboje srebrno in pozlačeno, vredno približno kakih 600 L. — Kdor bi prišel na kak sled, je naprošen naj javi.

Leop. Stubelj, vikar.

Lože pri Vipavi.

Malo pozno je sicer, toda ker se ni nihče spomnil se moramo v današnji »Goriški Straži« s par besedami spominjati pok. Antona Nabergoja, ki je v 67. letu v torek 8. t. m. v Gospodu zaspal; pokojni je bil dober in varčen gospodar. V sredo ob 4. uri popoldne se je vršil pogreb, ki je res pokazal, da je bil ranjki vsem priljubljen, ker so prihitali ljudje od blizu in daleč ga spremiti k večnemu počitku. Ostali družini izrekamo naše sožalje.

Vaščan.

Listnica Kmetško-delavske zveze in Političnega društva »Eдинosti« v Gorici.

1. K. J., Pečine: V Vaši zadevi ni do danes tajništvo prejelo še odgovora. V kratkem bomo rešitev Vaše prošnje ponovno podrezali.

2. A. M., Poče 10: Ako ste prejeli »Cartella del pagamento«, morate plačati brez vsakega odloga.

3. M. I., Hudajužna: Pojdite na županstvo in prosite g. tajnika, da vlo-

ži tozadevno prošnjo na prefekturo v Vidmu.

4. B. T., Koritnica: Vaša pokojninska zadeva je sedaj v redu. Ne moremo za Vas več storiti kot smo storili.

5. D. A., M.: Zglasite se čimprej v tajništvu. Moramo se z Vami v zadevi, v kateri ste nam pisali, ustmeno razgovoriti.

6. J. B., Razdrto pri Postoini: Zglasite se v Vaši zadevi najprej pri županstvu. Vendar dvomimo, da bi dosegli kje kakšno podporo. Na druga vprašanja Vam odgovorimo pismeno. *Tajništvo.*

Listnica uredništva.

A. S., Črniče. Preveč osebna zadeva. Poročajte kaj drugega.

Darovi.

Za Alojzijevišče: Veleč. g. Ign. Breitenberger, dekan v Vipavi 100 L. Prizrčna hvala!

ZDRAVNIK

Dr. J. Bačar

v GORICI, viale 24. Maggio št. 9

se je vrnil in zopet
- redno sprejema. -

ZOBOZDRAVNIK

Dr. L. MERMOLJA

špecialist za ustne in zobne
bolezni, ordinira

v GORICI na Travniku 5/II.
od 9. do 12. in od 3. do 5.

Röntgenologični zavod

za zdravljenje in diagnostiko

primarija Dr. A. DE FIORI

v GORICI, CORSO VITT. EM. III. št. 14
SPREJEMA OD 9 - 12 IN 2 - 4

Vrnil se je živinozdravnik

Dr. R. CIUFFARIN

Via Pitteri 10 (prej Czörnig)
GORICA

Dr. Rosato - Idrija

zdravnik - kirurg in zdravnik za
porode, bivši asistent glavne
bolnice Regina Elena v Trstu.

Ordinira: od 11-12 — od 2-3
vsako sredo od 9-11 ure v Spodnji
Idriji.

Lloyd Sabauda.

Prihodnje vožnje:

v Severno Ameriko:

veliki brzoparniki:

»Conte Rosso« 10. 10. 1925.

Iz Genove v Njujork v 9. dneh;

v Južno Ameriko:

»Principessa Maria« 12. 10. 1925.

»Principe di Udine« 16. 9. 1925.

Iz Genove v Buones Aires 19 dni.

v Avstralijo:

»Re d'Italia« 25. oktobra 1925.

Informacije daje in sprejema pred-
naročila na vozne listke zastopnik

F. Rosich, Gorica,
Via Contavalle št. 4.

Pozor!

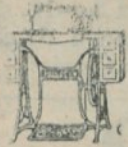
Naznanjam, da sem otvoril v lastni hiši v Solkanu (Solkanska cesta) lastno TRGOVINO Z MEŠANIM BLAGOM. Blago prvovrstno, cene zmerne, postrežba točna. — Za obilen obisk se priporoča

I. VELIŠČEK, SOLKAN 369.

GOSPODIČNA PODUČUJE slovensščino, angleščino, francoščino in nemščino od 25. sept. naprej. — Via Cap. Vandola 26, pritličje.

IZGUBLJENO. Zemljemerec g. Giorgio Zambonelli od »Kreditnega zavoda za obnovitev Benečii« je zgubil na cesti od Avč do Gorice usnjeno torbo s tehničnimi akti, katero je imel pritrjeno na zadnjem delu svojega motorja. Kdor jo najde, naj jo odda proti primerni odškodnini v upravi lista.

NOGAVICE IN VOLNENE PLETENINE na stroj se izvršujejo v novo odprti delavnici v Gorici, ulica Morelli 6, II. nadstr. — Delo domače in trpežno! — Cene zmerne!

„Mundlos“ šivalni stroji
„Göricke“ dvokolesa, motorini „Fiam“
belgijske puške se vdobe le pri
Josipu Kerševaniju - Gorica

Piazza Cavour št. 9

Mehanična delavnica, Piazza Cavour št. 5.

Ljubljanska posojilnica

r. z. z o. z. v LJUBLJANI

Mestni trg št. 6.

Hranilne vloge na knjižnice in tekoči račun

obrestuje najugodneje

Posojila daje proti popolni varnosti na vknjižbe in dobremu poroštvu.

Njegov ujec je bil prvi njegov pacient.

On je bil pismonoša in je že z mlada hodil okrog s kurjimi očesi, velikimi kot pisemske znamke; njegovi tovariši so stopali s težko okovanimi škornji na nje, da je ujec izgubil vse veselje do svojega poklica. Ko se je nekoč ves ozlovoljen vračal domov, ga je srečal Nione Burgit, ki mu je bral kar z obraza bolečine in mu je ponudil par svojih obližev za kurje oči rekoč: »Te majhne obliže položi na svoje kurje oči na prstih, te velike pa na roženo kožo na podplatih in v par dneh ti bo odleglo. Neguj potem marljivo svoje noge z Burgit nožno kopeljo, kar ti bo pomagalo, da se kurje oči ne vrnejo več.« Burgit izdelki so tudi v resnici rešili ujca vseh bolečin tako temeljito, da je še kot star mož opravljal svojo službo in mu ni nič škodilo skakanje po stopnicah gori in dol.

To posrečeno zdravljenje pred 19. leti je dokazalo hitre učinke Burgit obližev; učinkuje pa še danes tako, da je presenečen vsak, ki trpi vsled kurjih oces, če si nabavi v mirodilnici ali lekarni Burgit. Zahtevajte brez-pogojno pristne Burgit izdelke, Vsaka boljša trgovina te stroke jih prodaja. Če pa bi bili morda v eni teh trgovin že razprodani, kar se pač lahko pripeti, se splača stopiti par korakov naprej v drugo. To potrjuje tudi sledeče zdravniško mnenje:

»Uporabljal sem Vaš Burgit v treh slučajih. Je tehnično in farmacevtsko mojstrsko sestavljen in ni potreba več nikake operacije za odstranitev kurjih oces, ker je to sredstvo dosti bolj učinkovito...«

Rastatt.

Dr. Compter.

BURGIT DRUŽBA, FREILASSING, BAVARSKO.

Edini zastopnik za Benečije

S. A. - G. R. G. - Gorica, Cavourjev trg 7-3.

Zaloga v Padovi — Via Sorio 76.